

Právo sociálního zabezpečení

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění – základní charakteristika

- nemocenské pojištění je určeno k zajištění osob ekonomicky aktivních a chrání je při ztrátě (omezení) příjmu z ekonomické aktivity v důsledku krátkodobých sociálních událostí
- z hlediska postavení státu v NP se jedná o státní zabezpečení
 - stát provádí svými orgány (ČSSZ, OSSZ)
 - financuje přes státní rozpočet (příjmy a výdaje NP jsou příjmy a výdaji státního rozpočtu)
- z hlediska postavení jednotlivce se jedná o princip pojišťovací (účast v NP je spojena s povinností platit pojistné)

Nemocenské pojištění – základní charakteristika - pokračování

- nemocenské pojištění lze rozčlenit:
 - nemocenské pojištění zaměstnanců – povinný systém
 - nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných – dobrovolný systém
 - nemocenská péče v ozbrojených silách – povinný systém

Prameny nemocenského pojištění

- zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců
- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
- zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách
- zákon č. 88/1968 Sb., o ... dávkách v mateřství...
- další prameny se týkají pojistného a organizace a řízení (samostatně)

Nemocenské pojištění zaměstnanců

- osobní rozsah – vymezení okruhu subjektů (pojištěnců), kteří jsou účastni nemocenského pojištění zaměstnanců
 - pozitivní vymezení v § 2 odst. 1 písm. a) až m), odst. 2 – souhrnné označení zaměstnanec
 - negativní vymezení – vynětí z NP zaměstnanců - § 5
 - příležitostné zaměstnání
- obecné podmínky pro účast
 - výkon činnost v ČR
 - přechodně výkon práce mimo území ČR nemá vliv
 - trvalý pobyt pojištěnce a sídlo zaměstnavatele na území ČR, pokud je výkon práce trvale v zahraničí
- souběh účasti na pojištění - § 4

Nemocenské pojištění OSVČ

- osobní rozsah
 - pojem OSVČ je vymezen v § 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění
 - obecné podmínky:
 - ukončení povinné školní docházky
 - věk alespoň 15 let
 - výkon činnosti na území ČR
 - výčet jednotlivých druhů samostatné výdělečné činnosti - § 9 odst. 3
 - souběh vyloučen, účast na NP jen jednou i při více činnostech

Vznik a zánik právního vztahu

NP

- vznik PV NP u zaměstnanců
 - den vstupu do zaměstnání, které zakládá účast na pojištění - § 7
- vznik PV NP u OSVČ - § 145b zákona č. 100/1988 Sb.
 - den, od kterého se OSVČ přihlásila
- zánik PV NP u zaměstnanců
 - ukončením zaměstnání - § 8
 - ochranná lhůta - § 42
- zánik PV NP u OSVČ – 145b z.č. 100/1988 Sb.
 - dnem, od kterého se odhlásila
 - uplynutím času ve vazbě na neplacení pojistného
 - další skutečnosti podle zákona č. 155/1995 Sb.

System davek z nemocenskeho pojisteni

- zaměstnanci
 - nemocenské
 - podpora při ošetřování člena rodiny
 - vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství
 - peněžité pomoc v mateřství
- OSVČ
 - nemocenské
 - peněžité pomoc v mateřství

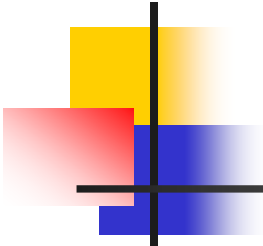
Nemocenské

- základní charakteristika: peněžitá, opakující se, obligatorní (za určitých podmínek fakultativní), nahrazující příjem
- dávkové schéma (souhrn podmínek stanovených pro vznik nároku na dávku)
 - účast na NP
 - dočasná pracovní neschopnost
 - ztráta příjmu

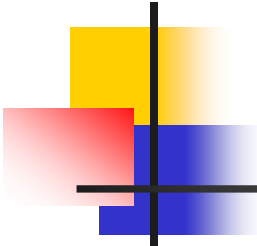
Dočasná pracovní neschopnost

- základní sociální událost
- základní znaky:
 - nezpůsobilost k výkonu zaměstnání, které založilo účast na NP, ze zdravotních důvodů
 - krátkodobost
 - delší než 3 kalendářní dny
 - nemoc, úraz, karanténa
 - uznána příslušným orgánem
 - způsobuje ztrátu příjmu

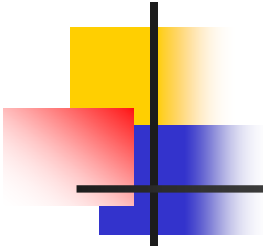
Nemocenské - pokračování

- dávková formule (způsob výpočtu výše dávky)
 - denní vyměřovací základ
 - rozhodné období 12 kalendářních měsíců před měsíce, kdy DPN vznikla
 - redukce denního vyměřovacího základu
 - pro nemocenské a podporu při ošetřování člena rodiny
 - pro vyrovnávací příspěvek a peněžitou pomoc v mateřství

Nemocenské - pokračování

- dávková formule – pokračování
 - sazba nemocenského
 - 60 % redukováného denního vym. základu od 4. dne do 30. kalendářního dne DPN
 - 66 % redukováného denního vym. základu od 31. dne do 60. kalendářního dne DPN
 - 72 % redukováného denního vym. základu od 61. dne DPN
 - poskytuje se za kalendářní dny
 - podpůrčí doba
 - po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti
 - nejdéle 1 rok
 - výjimky nahoru i dolů v závislosti na posouzení zdravotního stavu
 - dobrovolné přiznání nemocenského po vyčerpání podpůrčí doby

Nemocenské - pokračování

- snížení nebo odnětí nemocenského - § 47 zákona č. 54/1956 Sb.
 - porušení léčebného režimu a některých dalších povinností práce neschopného
- vyloučení nároku na nemocenské - § 24 zákona č. 54/1956 Sb.
 - DPN byla způsobena
 - v úmyslu vylákat dávku
 - zaviněnou účastí ve rvačce
 - bezprostřední následek opilosti
 - při spáchání úmyslného trestného činu s určitou sazbou
 - dobrovolné přiznání dávky, pokud má pojištěnec výživou závislé rodinné příslušníky